

ΒΙΒΛΙΑ ΒΙΒΛΙΑ ΒΙΒΛΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

*Προτάσεις για ανάγνωση
από την Πόλυ Μηλιώρη*

Στη γοητευτική ταύτιση της μυθοπλασίας

Σ' αυτόν, τον τόσο αληθινό – κι ας εμφανίζεται σα ψεύτικος – κόσμο, θέλω να σας σπρώξω, αγαπητές φίλες, με τις προτάσεις του τρέχοντος τεύχους του «Αγώνα της Γυναίκας».

Η μυθοπλασία, μια τέχνη αφήγησης που πραγματώνεται εκτός απ' το βιβλίο και μέσα από τον κινηματογράφο και την θεατρική πράξη, είναι η κύρια, θα έλεγα, δίοδος της λογοτεχνικής γραφής προς τον αναγνώστη. Μυθιστορήματα ή κάποια συλλογή διηγημάτων μας συντροφεύουν στις διακοπές μας, μας παρηγορούν σε δύσκολες ώρες, στέκουν παραστάτες των ονείρων στ' προσκεφάλια μας. Προσφέρονται για κατανόηση του άλλου και του εαυτού. Γίνονται οι καθρέφτες μας, αλλά και το όχημα που θα μας πάει βαθύτερα μέσ' στη ψυχή μας.

Ας περάσω γρήγορα λοιπόν στις σημερινές προτάσεις μου, βέβαιη πως θα απολαύσετε την ανάγνωση όπου ή όποιων από τα προτεινόμενα βιβλία επιλέξετε:

Μικρές γουλιές αλήθειας

Έτσι θα χαρακτηρίζα τα διηγήματα· τα μικρά λογοτεχνικά αφηγήματα, που αστράφτουν σε σύντομες αναγνώσεις. Τρεις προτάσεις:

«**Η βασιλόπιτα της γιαγιάς και άλλες μυρωδιές**» της Ευαγγελίας Ρουμेलιώτου – Δαρσινού (εκδόσεις Βεργίνα). «Δικιά μας» η συγγραφέας αυτών των ηθογραφικών και νοσταλγικών ιστοριών, αφού, παράλληλα με την κοινωνική και παιδαγωγική της δραστηριότητα είναι πρόεδρος του παραρτήματος Περιστερίου του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας και ακαταπόνητα ασχολείται με την προώθηση των ζητημάτων του φύλου μας. Με αυτό το μικρό μα τρυφερό πόνημα, επιστρέφει σε μια αθώοτερη εποχή, που έβαλε τις βάσεις στη διαμόρφωση της προσωπικότητας και της ιδεολογίας της τελευταίας ίσως γενιάς των φεμινιστριών. Στις ιστορίες της, που η Δαρσινού τις κατατάσσει στις εποχές του χρόνου, καθρεφτίζεται η ελληνική παράδοση και η οικογενειακή δομή και εξαιρούνται αξίες όπως της αλληλεγγύης και της αθωότητας.

«**Πορτρέτα Γυναικών**», της Ρεμπέκα Μίλερ (μετάφραση Μάριον

Χωρεάνθη, εκδόσεις Μεταίχμιο). Πρόκειται για επτά ιστορίες με πρωταγωνίστριες γυναίκες. Με φόντο τη σύγχρονη Αμερική, με διαφορετική καταγωγή, τάξη, μορφωτικό επίπεδο και ηλικίες, οι γυναίκες της Μίλερ κόβουνε την αναπνοή του αναγνώστη. Ένα από τα εξαιρετικά βιβλία του καιρού μας θα σας φέρει κοντά με τη Γκρέτα, τη Ντέλια, τη Λουίζα, τη Τζούλια, τη Μπράινα, τη Νάνσι, την Πόλα, με τις ιδιαίτερες ζωές τους αλλά με την τόσο κοινή μοίρα: τη γυναικεία. Θα σας φέρει κοντά με μια γραφή στακάτη, περιγραφική σα σινεμά – δεν είναι συμπτωματικό ότι οι τρεις από τις επτά ιστορίες γυρίστηκαν ταινίες. Μια παρατήρηση: «Η συγγραφέας είναι κόρη του Άρθουρ Μίλερ και σύζυγος του Ντάνιελ ντε Λούις», μας πληροφορεί το βιογραφικό της, στο βιβλίο. Ακόμα δηλαδή και αυτή η σπουδαία συγγραφέας μας συστήνεται σαν κόρη και σύζυγος διασήμων αντρών.

«**Λίγο πριν από τον γάμο**», της Άννας Σπάρταλη (εκδόσεις Άγκυρα). Πέρα από τις μεγάλες αρετές του αφηγηματικού ύφους και τα άριστα δοσμένα ψυχολογικά πορτραίτα της Θεσσαλονικιάς συγγραφέα, αυτή η

συλλογή διηγημάτων είναι και κατά τούτο σημαντικότερο: Κεντράρει το φως πάνω από μία κοινωνική τάξη της εποχής μας, που ακόμα δεν έχει χαρακτηρηθεί από τους καλλιτέχνες -- οι κοινωνιολόγοι έπονται. Αν οι μικροαστοί των περασμένων δεκαετιών, με τη φωναχτή τους φτώχεια με την εργατικότητα που τους χαρακτήριζε με την προσκόλλησή τους στις προλήψεις αλλά και στις αξίες του φιλότιμου και της ανθρωπιάς με την πολιτική τους ένταξη σε συνδικαλιστικούς αγώνες και με αναπτυσσόμενη την αφοσίωση στην οικογένεια· αν οι μικροαστοί του μεσοπολέμου μα και της προχουντικής εποχής μας έχουν γίνει αρκούντως γνωστοί μέσα από τη λογοτεχνία, ο στριμωγμένος στη Θεσσαλονίκη φτωχοδιάβολος του σήμερα δανείζεται τα μασκαράδικά του απ' τις σειρές της Τηλεόρασης και πνίγεται στην πρωτοφανή αλλοτρίωση του καταναλωτισμού. Καμιά φορά, όμως, παράδειγμα, στην «ασύμμετρη πτήση», ζευγαρώνει με κάποιον που δεν πετάει με δανεικά φτερά, και τότε ο καταποντισμός του γίνεται σύμβολο μιας αναμέτρησης τάξεων που υποβόσκει κάτω απ' τις γραμμές του βιβλίου.

Απ' την αρχή μέχρι το τέλος

Αυτό κάνει η νουβέλλα και το μεγαλύτερο σε μέγεθος αφήγημα, που είναι το μυθιστόρημα: Από την αρχή μέχρι το τέλος του βιβλίου, ο αναγνώστης καλείται να ταυτιστεί με έναν πρωταγωνιστή – ή, καλύτερα, με τα πρόσωπα, γιατί ίσως να είναι περισσότερα από ένα – της ίδιας ιστορίας. Μπορεί ασφαλώς και να μείνει εχθρικός – αντιτιθέμενος. Αφού, κάθε ανάγνωση διατηρεί το δικαίωμα της ταύτισης ή της απόστασης, και κάθε συγγραφή παίρνει το ρίσκο να βρει ή να μη βρει το δύστυλο επικοινωνίας. Ελέγξτε αν ταυτίζεστε ή όχι με τα εξής μυθιστορήματα :

«**Κυρία Σαρτόρις**» της Έλκε Σμίττερ (μετάφραση Μαράννας Ζαχαράτου, εκδόσεις Αλεξάνδρεια) . Δραμα-

τική αφήγηση – πρωτοπρόσωπη εκφορά – της ζωής μιας μεσοαστής Γερμανίδας της εποχής μας . Μίας γυναίκας με διαταραγμένο ψυχισμό από τον τραυματικό έρωτα της νιότης. Μίας γυναίκας που φαίνεται απορροφημένη στη δική της κατάθλιψη και αδιάφορη για τα πρόσωπα της οικογένειάς της, μέχρι που η εξέλιξη του μύθου μας αποκαλύπτει μια άλλη απ' την κυρία Σαρτόρις που διηγείται. Σκληρό μυθιστόρημα, που ερευνά σε βάθος την γυναικεία προσωπικότητα με τις διαψεύσεις της και τη μεγάλη αντοχή της. Ένας ύμνος στη μητρότητα, ναι. Αλλά τί ύμνος; Μέσα από ποιά μονοπάτια κι από ποιά δράση η κυρία Σαρτόρις φεύγει απ' τη μοίρα της υποταγής;

Μια Γυναίκα Περισσεύει» της Άλις Όξμαν (μετάφραση Πωλίνας Πεφάνη, εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα). Η Αμερικανίδα συγγραφέας μας μεταφέρει στο κοσμοπολίτικο Κάπρι του μεσοπολέμου, μαζί με την Βερολινέζα ψυχαναλύτρια, που είναι μια από τις γυναίκες που πρωταγωνιστούν στο μυθιστόρημα αυτό. Στο τρίγωνο αυτό. Καθώς, διαλέγοντας για ήρωες και ηρωίδες της το λαμπρό κόσμο των εύπορων Ευρωπαίων διανομένων του '30, η Όξμαν οδηγείται στην αντιπαράθεση δύο γυναικών στην κυριαρχία ενός άντρα. Κλασικό μυθιστορηματικό πρόσχημα, που στο «Μια γυναίκα περισσεύει» αποκτά νέα δραματικότητα μέσα από την ελλειπτική γραφή.